

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АВТОТРАНСПОРТНИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Автотранспортного коледжу
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

В.Л.Беседін
В.Л.Беседін

2018 року

Наказ Автотранспортного коледжу
НТУ «Дніпровська політехніка»

№ 11 від «25» 04 2018 р.



ПОЛОЖЕННЯ

про плагіат

Автотранспортного коледжу
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

Дніпро
2018

1. Основні положення

Положення «Про плагіат» Автотранспортного коледжу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (надалі – Коледж) розроблено відповідно до законодавства України та Положення про навчальний заклад і має на меті:

- розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації;
- активізацію самостійної та індивідуальної роботи при створенні авторського твору;
- підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил до оформлення творів з боку студентів та викладацького складу;
- підвищення якості навчання студентів та навчально-методичної роботи викладачів.

Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню.

2. Поняття плагіату і його форм

Плагіат – навмисне відтворення студентом, викладачем у письмовій (електронній) формі чужого твору, опублікованого на паперовому (офіційно оприлюдненого на електронному) носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Твір – інформація, як результат творчої, навчально-методичної, наукової діяльності конкретної особи, представлена на паперових носіях або у електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному Web-сайті технікуму (реферат, курсова робота, дипломна робота, есе, індивідуальне завдання, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, методична розробка, методичні рекомендації тощо).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному Web-сайті) твору, який використовується іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження.

Різновиди плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту без належного оформлення цитування;

- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання частин чужого тексту без внесення в них правок і «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами без належного оформлення цитування.

3. Попередження плагіату та заходи запобігання щодо його поширення

Профілактика плагіату здійснюється шляхом:

- розповсюдження серед студентів та викладачів методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у творах (Додаток 1);
- ознайомлення учасників навчального процесу з вимогами до написання письмових робіт, коректного використання інформації з інших джерел, а також правил їх опису (Додаток 2);
- формулювання індивідуальних та інших творчих завдань для студентів таким чином, щоб це сприяло розвитку самостійного підходу до їх виконання;
- щорічного оновлення тем індивідуальних та інших творчих завдань;
- висування вимог перед виконанням будь-якого твору щодо ряду використаних джерел інформації (наприклад, не менше, ніж двох (або іншої кількості) джерел з Інтернет (з назвою електронної адреси), періодичних видань, підручників тощо);
- висування вимог щодо наявності у творі анотованого звіту про досліджену літературу;
- звернення уваги при перегляді творів на такі ключові ознаки можливої плагіативності документу:
 - повна відсутність посилань на використані джерела інформації;
 - різний стиль оформлення цитат, незвичне оформлення документу (різні поля та режими вирівнювання тексту на сторінці);
 - невідповідність тематиці, посилання на застарілі джерела інформації (більше п'яти років) та інше;
- організації поетапної звітності проведення захисту індивідуальних та інших творчих завдань у вигляді виступу перед аудиторією або тестуванням;
- визначення оригінальності твору шляхом перевірки його електронного варіанту за допомогою комп'ютерних систем порівняльного аналізу, використання стандартних пошукових серверів, он-лайн серверів (Додаток 3);
- ознайомлення учасників навчального процесу з цим Положенням та контроль його виконання.

Якщо є можливість встановити частку оригінального тексту в студентській роботі (в відсотках), то рекомендовані наступні показники оцінювання творів:

- якщо частка оригінального тексту понад 80% - текст вважається оригінальним;
- від 60 до 80% - оригінальність задовільна, слід пересвідчитись в наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів;
- від 40 до 60% - матеріал сприймається, але його слід доопрацювати й перевірити на наявність посилань для цитованих фрагментів;
- менше 40% - матеріал для розгляду не приймається.

Якщо є можливість встановити частку оригінального тексту в роботі викладача, то:

- якщо частка оригінального тексту понад 90% - текст вважається оригінальним;
- від 80 до 90% - оригінальність задовільна, слід пересвідчитись в наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів;
- від 60 до 80% - матеріал сприймається, але його слід доопрацювати й перевірити на наявність посилань для цитованих фрагментів;
- менше 60% - матеріал для розгляду не приймається.

Виявлення факту плагіату можливе:

- для студентських робіт – на етапі подання їх на перевірку викладачеві;
- для викладачів – на етапі рецензування творів або розгляду на засіданні циклової комісії (якщо вони вимагають ухвалення циклової комісії (ЦК)).

Особа, яка виявила плагіат попереджує про це автора, а у разі його незгоди – інформує голову ЦК.

У випадку незгоди з позицією керівника роботи або голови ЦК щодо виявлення факту плагіату автор має право у триденний термін з моменту його виявлення подати письмову апеляційну заяву на ім'я заступника директора з навчально-виробничої роботи (НВР).

Для розгляду апеляційної заяви студента на підставі наказу директора Коледжу створюється апеляційна комісія із числа викладачів (3-5 осіб).

Персональний склад членів апеляційної комісії формується з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів ЦК, до складу комісії не може бути включений викладач, який безпосередньо виявив факт плагіату.

Для розгляду апеляційної заяви викладача апеляційна комісія створюється із числа викладачів Коледжу відповідно профілю. Головою апеляційної комісії призначається заступник директора з НВР.

Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу наказу директора про її створення. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів.

За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь» або «З висновками апеляційної комісії не погоджуюсь».

Висновки апеляційної комісії зберігаються:

- стосовно плагіату у творах студентів у цикловій комісії;
- стосовно плагіату у роботах викладача у заступника директора з НВР.

У випадку відсутності апеляційної заяви апеляційна комісія може бути створена на підставі ініціативи заступника директора з НВР, голови ЦК, органу студентського самоврядування.

У випадку встановлення факту плагіату можуть бути застосовані:

- академічні заходи впливу (не зарахування роботи).

В.о. заступника директора
з навчально-виробничої роботи



А.С. Семеніхіна

Юрисконсульт



О.Б. Якобчук

Оформлення посилань

При виконанні творів можна використовувати [3] вербальні посилання, цифрові посилання, пряме цитування.

Вербальні посилання (словесні) бувають внутрішньотекстові, підрядкові, за текстові.

Внутрішньотекстові посилання поміщаються в самому тексті документа, відразу після цитованої роботи або її фрагментів. Вони заносяться в круглі дужки, наприклад: (Розумників А.А. Як зробити мільйон. М.: Мудра сова, 2012. С.7).

Очевидний недолік посилань цього типу: вони захаращують основний текст. Зате відразу видно джерело: і авторів, і назву роботи, і важливі вихідні дані.

Внутрішньотекстові посилання застосовуються, якщо в роботі не передбачається рясне цитування джерел.

Якщо в тексті доводиться посилатися на порядковий номер таблиці, ілюстрації або глави з цієї ж роботи, таке посилання вказується без значка «№», з поміткою «Рис.», «Таб.» тощо.

Підрядкові посилання, які ще часто називають *виносками*, в більшості випадків є покажчиками джерел цитування, або ж містять докладне, розширене пояснення фрази або цитати, використаної в тексті.

Підрядкові посилання прийнято друкувати арабськими цифрами без дужки з абзацного відступу, при цьому номер посилання розміщується вище тексту рядка. Пояснення друкується внизу сторінки, при цьому воно має бути обов'язково відокремлено від основного тексту короткою суцільною рисою.

Нумерувати підрядкові посилання слід окремо в межах кожної сторінки, в послідовному порядку. Переходячи до наступної сторінки, нумерацію посилань у тексті знову починають з першої.

Для оформлення потрібно в меню редактора Microsoft Word вибрати опції «Вставка – Посилання – Виноска – Внизу сторінки». Автоматично з'явиться тонка лінія внизу сторінки і порядковий номер виноски (або символ «зірочка»). Шрифт тексту виноски частіше всього 10-ий. Власне, саме оформлення примітки нічим не відрізняється від попереднього випадку, хіба що дужки не потрібні. При бажанні можна дати більш розширений опис джерела – вказати, хто редактор або автор перекладу, яке це перевидання, загальна кількість сторінок.

Затекстові посилання найбільш популярні. Список використаної літератури в кінці твору якраз і являє собою сукупність за текстових посилань. У самому ж тексті використовують відсилання до затекстових посилань, укладені в квадратні дужки. Це може виглядати так: [5], [5, с.83-89], [Розумників, 2011, с.83-89], [Розумників, 2010; Розумників, 2011], [Цит. по:5, с.7], [Див 5; 12]. Нумерація посилань тут може йти або в порядку цитування джерел, або в алфавітному порядку.

Цілком можливо, вам знадобиться *оформити посилання на Інтернет-джерело*. Якщо це книга або стаття, що має друковану версію, але знайдена

вами в мережі, оформляйте її наступним чином: Розумників А.А. Як заробити мільйон. М.: Мудра сова, 2013 [Електронний ресурс]. URL:<http://www.wiseowl.ru/books/umnik-7.pdf> (дата звернення: 27.10.2013).

Стаття в електронному журналі оформляється так: Розумників А.А. Як витратити мільйон//Проблеми великого бізнесу (електронний журнал). М.: Рублівка, 2011. №4. URL:http://www.problem_bigbusiness.ru/issues/420111.pdf (дата звернення: 27.10.2011).

Кількість посилань в роботі визначається відповідно потребності.

Посилання мало не після кожного речення або абзацу недоречні і свідчать про невміння автора грамотно працювати з чужими текстами.

А надто рідкісна їх присутність (або, ще гірше, відсутність) в тексті вказує на наявність плагиату і несумлінність автора.

Якщо необхідно зробити посилання на джерело, яке щойно цитувалося або згадувалося вище, дотримуються правил *оформлення повторних посилань*.

Наприклад, друге відсилання до того ж самого джерела змінюють словами «Там же» або «Ibid.»: [Там само. с.17], [Ibid. p.17]. Скорочене латинське «Ibidem» використовується для мов з латинською графікою.

Можна використовувати *комплексні посилання* – це коли йде посилання не на одне джерело, а відразу декілька. Джерела тут перераховуються через крапку з комою, при цьому кожне посилання в складі комплексного посилання оформлюється за розглянутими вище загальними правилами.

Цифрові посилання

Вони ставляться в квадратних дужках ([1], [5], [3,10,12]). Пишуться наприкінці речення, абзацу або в середині речення після таких слів, як «показано», «встановлено», «виявлено», «доведено» і т. ін..

Наприклад: «Доведено [31], що...». Якщо цитується кілька праць, розташованих у списку поспіль, то вказуються лише перші і останні цифри ряду через тире, наприклад: ([5-8, 12-18, 20-23]).

Типова помилка: якщо посилання оформлено наприкінці речення, то крапка ставиться за (а не перед) дужкою.

Наприклад: Лісистість території України складає 15,6% [4].

Пряме цитування

Пряме цитування – дослівне відтворення думок автора – застосовується лише у виключних випадках, переважним чином при цитуванні найвидатніших вчених, класиків науки.

У цьому випадку цитата береться в лапки, а потім у дужках вказується автор, рік опублікування цитованої роботи, а також сторінка, наприклад (В.І. Вернадський, 1965; с.205).

Правила опису джерел інформації

Книги, посібники, методичні нароби

1. Коренівський Д.Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних системах/Коренівський Д.Г. – К.: Ін-т математики, 2006. – 111с. – (Математика та її застосування) (Праці/Ін-т математики НАН України; т.59).
2. Шкляр В. Елементал: [роман]/Василь Шкляр. – Львів: Кальварія, 2005ю – 196, [1]с. – (Першотвір).

Матеріали конференцій, семінарів

1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу: матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників [«Молодь України і аграрна реформа»], (Харків, 11-13 жовт. 2000р.)/М-во аграр. Політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х.: Харків. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2000. – 167с.
2. Кібернетика в сучасних економічних процесах: зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф./Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К.: ІСОА, 2002. – 147с.
3. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій: праці конф., 6-9 черв. 2000р., Київ. Т.2/відп. ред.. В.Т. Трощенко. – К.: НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С.559-956, XIII, [2]с. – (Ресурс 2000).
4. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій: зб. наук. пр./ наук. ред. В.І. Моссаковський. – Дніпропетровськ: Навч. кн., 1999. – 215с.
5. Ризикологія в економіці та підприємстві: зб. наук. праць за матеріалами між нар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001р./М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. – К.: КНЕУ: Акад. ДПС України, 2001. – 452с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Кримінально-процесуальний кодекс України: за станом на 1 груд. 2005р./ Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207с. – (Бібліотека офіційних видань).
2. Медична статистика: зб. нормат. док./ упоряд. та голов. ред.. В.М. Заболотько. - К.:–МНІАЦ мед. статистики: Медінформ, 2006. – 459с. – (Нормативні директивні правові документи).
3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій: СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. – Офіц. вид. – К.: ГРІФЕ: М-во палива та енергетики

України, 2007. – VI, 74с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).

4. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Державний бюджет України на 1997 рік: (уточнений)/Кабінет Міністрів України. – К.: [б.в.], 1996. – 10с.

Стандарти

1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. - [Чинний від 2006 – 01 – 01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006. – IV, 231с. – (Національний стандарт України).
2. Якість води. Словник термінів: ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. - [Чинний від 2005 – 04 – 01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006. – 181с. – (Національні стандарти України).
3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. - [Чинний від 2007 – 01 – 01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – IV, 18с. – (Національний стандарт України).

Каталоги

1. Межгосударственные стандарты: каталог: в 6 т./[сост. Ковалева И.В., Павлюкова В.А.; ред. Иванов В.Л.]. – Львов: НТЦ «Леонорм-стандарт», 2006 - . – (Серия «Нормативная база предприятия»). – ISBN 966-7961-77-Х. Т.5. – 2007. – 264с. Т.6. – 2007. – 277с.
2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: каталог-довідник/[авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. – Львів: Новий час, 2003. – 160 с.
3. Університетська книга: осінь, 2003: [каталог]. - [Суми: Унів. кн., 2003]. – 11с.
4. Горницкая И.П. Каталог растений для работ по фитодизайну/Горницкая И.П., Ткачук Л.П. – Донецк: Лебедь, 2005. – 228с., [4]л.ил.

Бібліографічні показники

1. Куц О.С. Бібліографічний показник та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006/О. Куц, О. Вацеба. – Львів: Укр. технології, 2007. – 74с.
2. Систематизований показник матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки/[уклад. Кирись Б.О., Потлань О.С.]. – Львів: Львів. держ.

ун-т внутр. справ, 2006. – 11с. – (Серія: Бібліографічні довідники; вип.2).

Електронні ресурси

1. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : (пісумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003»)/Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша//Бібліотечний вісник. – 2003. - №4. – С.43. – Режим доступу до журн.:
<http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.
2. CrossRef [Eltctronic Resource]. – Mode of access: URL:
www.crossref.org./ Titlefromthescreen.
3. Інформаційно-аналітична довідка про стан книговидання та книго розповсюдження в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL:<http://www.kniga.gov.ua/index.php?7901200200000000010>. – Назва з екрана.
4. Статистичні дані про друковані засоби масової інформації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:URL:comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article. – Назва з екрана.

Стандартні пошукові системи, програми перевірки унікальності тексту, on-line сервери, які можна використовувати для виявлення плагіату в електронних текстах

1) Використання пошукових систем

Якщо відкрити будь-яку популярну пошукову систему (Яндекс, Google, Рамблер, Yahoo), в пошуковий рядок ввести частину тексту без розподільників (крапок, знаків запитання чи оклику і т.п.), текст обрамити лапками, наприклад, «А ми живі, нам треба поспішати» (що на мові пошукових систем означає знайти повну відповідь), то можна побачити перелік сайтів, які містять даний фрагмент.

2) Програми перевірки унікальності тексту

Такі програми дозволять провести детальний аналіз унікальності тексту і визначити оригінальність документу в процентному співвідношенні. В якості прикладу можна привести безкоштовні програми Advego Plagiatius та Плагиата.НЕТ.

Програма Advego Plagiatius <http://advego.ru/plagiatius/> (поставляється «як є») пошуку в Інтернеті повних або часткових копій текстів з інтуїтивним інтерфейсом. Вона показує рівень унікальності текстів, джерело розташування тексту, відсоток збігу.

Безкоштовна програма Плагиата.НЕТ <http://mywebs.ru/plagiatanet.html> призначена для пошуку плагіату в документах і на сторінках сайтів. Вона має гнучку систему налагодження. Дозволяє виключити перелік сайтів при пошуку. При збіжності програма демонструє посилання на сайт, в якому була визначена збіжність, а також відсоток збіжності. Підсвітлення тексту дозволяє визначити фрагменти плагіату. Процес пошуку плагіату займає більше часу, ніж Advego Plagiatius.

3) On-line сервіси перевірки на плагіат

Дозволяють перевірити контекст сайту або вміст документу на плагіат, скориставшись послугами Інтернет-мережі, можливо, з встановленням програми-клієнта на комп'ютері користувача.

В якості приклада такого on-line сервісу можна навести безкоштовну електронну систему перевірки курсових, дипломних робіт та інших документів на плагіат Anti-Plagiarism http://ikc2.tup.km.ua/index_ua.shtml. Для отримання доступу до системи необхідно пройти реєстрацію, а також встановити клієнтську частину системи на комп'ютер.

Ще один сервіс on-line перевірки текстів на оригінальність – Антиплагиат <http://www.antiplagiat.ru/index.aspx>. Один з найстаріших, цей сервіс спочатку був розроблений для виявлення скачаних із Інтернету рефератів, курсових, дипломних робіт тощо. Безкоштовна версія обмежена перевіркою тексту не більше 3000 знаків. Якщо необхідно перевірити великий текст, необхідно пройти процедуру реєстрації на сайті.

Мабуть, самий використовуваний сервіс для перевірки на оригінальність тексту, виконаного російською або англійською мовами, -

Copyscape <http://www.copyscape.com/>. На відміну від сервісу Антиплагіат, текст, який підлягає перевірці, необхідно викласти в мережу Інтернет. Copyscape дозволяє перевіряти окремі сторінки (обмеження для безкоштовної версії – 10 пошуків для домену на добу). Платна версія надає можливість вести моніторинг сайту на появу плагіату в мережі.

Ще один популярний сервіс для перевірки оригінальності тексту Miratools <http://www.miratools.ru/Promo.aspx>. Демо-версія сервісу (безкоштовне використання) дозволяє перевірити до 10 текстів за добу, причому розмір одного тексту не повинен перевищувати 4000 символів. В поєднанні з довгостроковою перевіркою одного тексту на оригінальність все це робить сервіс незручним для безкоштовного використання. Можливість платного аккаунта суттєво ширші. Текст, який перевіряється, можна вводити трьома способами: вручну, загрузити ZIP-архів с кількома файлами, або перевірити інтернет-сторінку. Включена пакетна перевірка текстів – тобто можливість ставити на перевірку матеріали, не чекаючи результатів перевірки попередніх. Вагомою перевагою також є наявність планувальника задач, який передбачає можливість самостійно задавати домен, кількість та регулярність перевірок, обирати параметри сповіщення про результати.

4) Для боротьби з плагіатом багато вищих навчальних закладів розробляють власні програми <http://www.osvita.org.ua/news/37127.html>